

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою
від « 1 » 28.08 2023 р.
протокол №1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Марія Гудима
2023 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
початкової мистецької освіти
елементарного, середнього(базового), поглибленого підрівнів
загального мистецького спрямування та початкового професійного
спрямування

для учнів 1-11 класів

Тернопільського ліцею №21-спеціалізованої
мистецької школи імені Ігоря Герети
на 2023/2028 навчальний рік

ЗМІСТ

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

1.1. Призначення мистецької школи та засіб її реалізації

1.2. Цілі та задачі мистецької освіти

Розділ II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІМО ЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Розділ III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ТА ЇЇ ОГРУНТУВАННЯ

Розділ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З УНЯМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМ ПОРЕБАМИ

Розділ V. ОСОБЛИВОСТІ ОГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВАНИХ У НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Розділ VI. ПОКАЗНИКИ (ВИМРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ОВІТНОЇ ПРОГРМИ

Розділ VII. ДОДАТКИ (навчальні плани)

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

1.1 Призначення мистецької школи та засіб її реалізації

Освітня програма – основний документ спеціалізованої мистецької школи, який визначає загальний нормативний зміст та основні засади й підходи до організації навчання на елементарному підрівні початкової музичної освіти. Програма визначає мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг, що забезпечує набуття учнями обов'язкових результатів навчання.

Мета освітньої програми – узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення учнями, визначених нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Освітня програма побудована із врахуванням таких **принципів**:

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів;
- доступності та практичної спрямованості змісту навчання;
- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності опанування змісту і достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями, нормативних мистецьких компетентностей (результатів навчання);
- надання можливості для адаптації до індивідуальних особливостей, потреб та інтересів учнів.

Опанування програми дає можливість:

- продовжити подальше здобуття мистецької освіти професійного спрямування з музичного, хореографічного, образотворчого мистецтва, дизайну чи візуальних мистецтв в системі фахової передвищої освіти або на поглибленаому підрівні початкової художньої освіти.
- застосовувати набуті в процесі навчання компетентності (знання, вміння, навички, розуміння, ставлення) у повсякденному житті для забезпечення естетичних потреб особистості, у тому числі через індивідуальну мистецько-творчу діяльність.

Основу освітньої програми спеціалізованої мистецької школи складено відповідно з: Конституцією України, Законами України "Про освіту", «Про позашкільну освіту», Наказу Міністерства Культури України від 29.08.2019 №711 «Щодо врегулювання деяких питань здійснення освітньої діяльності

мистецької школи», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, наказами Міністерства Культури України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про мистецьку школу, Статутом ліцею, іншими нормативно-правовими актами.

Здобуття мистецької освіти відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» організовується за такими формами:

- інституційна – очна (денна), дистанційна;
- індивідуальна – екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж.

Забезпечення освітнього процесу у школі під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, інших обставин, які унеможливлюють відвідування закладу, відбувається з використанням технологій дистанційного навчання відповідно Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 р. № 1115 „Деякі питання організації дистанційного навчання“.

Одна з ідей сучасної мистецької школи полягає в поділі початкової мистецької освіти на певні підрівні:

Елементарний

Найперший підрівень початкової мистецької освіти. Програма цього підрівня розрахована на чотирирічний термін навчання. Бажаний вік здобувачів для вступу – діти віком 6 років. Навчання відбувається паралельно з 1-4 класами у загальноосвітній школі.

Головна **мета** – надати учням можливість ознайомитись з різними видами мистецтва та дати елементарні знання з предметів за обраним напрямком.

Навчання на елементарному підрівні відбувається за трьома напрямками:

- музичне мистецтво (естрадний, оркестровий, фортепіанний, теоретично-хоровий відділи)
- образотворче мистецтво
- театрально-хореографічне мистецтво

Базовий

Основний підрівень початкової мистецької освіти. Термін навчання – 5 років, паралельно з 5 – 9 класами загальноосвітньої школи. Рекомендований вік здобувачів для вступу – 10 років.

Мета – диференціювати початкову мистецьку освіту та надати можливість здобувачу обирати між поглибленим вивченням мистецьких предметів з подальшою можливістю продовження професійного мистецького навчання чи здобуванням початкової мистецької освіти за спрощеною програмою.

Навчання відбувається після здобуття свідоцтва про початкову мистецьку освіту елементарного підрівня та продовжується за такими напрямками:

- музичне мистецтво (естрадний, оркестровий, фортепіанний, теоретично-хоровий відділи)
- образотворче мистецтво
- театрально-хореографічне мистецтво

Поглиблений

Завершальний підрівень початкової мистецької освіти. Програма цього підрівня розрахована на дворічний термін навчання. Бажаний вік здобувачів для вступу – 15 років. Навчання відбувається паралельно з 10 – 11 класами в загальноосвітній школі. Головна **мета** – надати можливість учням, які обрали для себе початковий професійний підрівень під час навчання на базовому підрівні початкової мистецької освіти, продовжити професійне навчання паралельно з закінченням загальноосвітньої школи.

Навчання на поглибленному підрівні продовжується після здобуття свідоцтва про початкову мистецьку освіту базового (середнього) підрівня та продовжується за такими напрямками:

- образотворче мистецтво
- хореографічне мистецтво

Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, години якої відведені на запровадження репетиційних годин, предметів за вибором, що розширяють профільну підготовку, що враховує освітні запити учнів та батьків, кадрове забезпечення та матеріально-технічну і методичну базу закладу.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу за 5-денним навчальним тижнем з українською мовою навчання.

Наповнюваність груп мінімально та максимально допустима чисельність здобувачів освіти в групі для досягнення результатів навчання, передбаченого навчальними програмами становить:

- з навчальних дисциплін «Музична грамота та колективне музикування», «Бесіди про мистецтво» - – 20 учнів;
- з навчальних дисциплін «Хор» - в середньому 8-16 учнів;
- з навчальних дисциплін «Ансамбль» - в середньому 2-5 дітей;
- з навчальних дисциплін «Народний танець», «Сучасно-балльний танець», «Класичний танець» 10-16 дітей;
- з навчальних дисциплін «Ансамбль Перлина» - в середньому 6-10 дітей.
- з навчальних дисциплін «Музична грамота та колективне музикування» – 20 учнів;
- з навчальних дисциплін «Інструментальний ансамбль» – залежно від складу від 2 до 12 учнів;
- з навчальних дисциплін «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6-12 учнів;
- з навчальних дисциплін «Хор» (групи хору) – 10-16 учнів;

У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищеннем відносно зазначених нормативів контингенту учнів, допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20 % (окрім груп з вивчення навчальної дисципліни «Музична грамота та практичне музикування»). У разі значного перевищення контингенту (понад 20 %) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

1.2 Цілі та задачі освітнього процесу

Статтею 8 Закону України «Про позашкільну світу» визначено наступні задачі мистецької освіти:

- вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду;
- виховання у здобувачів любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу, а також інших націй та народів;
- створення умов для творчого, естетичного, інтелектуального, морально-етичного, духовного і фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів;

- здобуття учнями початкових професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності;
- задоволення культурно-освітніх потреб вихованців, учнів і слухачів, які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;
- задоволення потреб вихованців, учнів і слухачів у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;
- пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів і слухачів.

Опанування нормативного змісту навчання за освітньою програмою образотворче мистецтво передбачає досягнення таких обов'язкових результатів навчання:

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1.Загальна інтегрована компетентність	Самостійного опанування нескладного матеріалу.. Об'єктивне самооцінювання та самостійний пошук інформації. Здатність до подальшого навчання мистецтву та мистецьких практик.	Самостійно виконує навчальні завдання. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання. Використовує для вирішення творчих завдань різні джерела інформації. Готовий до проведення навчання за фахом за освітньою програмою з образотворчого мистецтва (станкового та декоративного) базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загально мистецького або початкового професійного спрямування.
2.Загальна мистецька компетентність	Спрямована: на володіння здобувачем базових понять з	Демонструє розуміння поняття основних естетичних категорій.

	мистецтва, його видів, естетичних категорій тощо.	Висловлює особисте ставлення до творів мистецтва та пояснює його. Називає види мистецтв та жанри мистецьких творів у межах навчальних програм. Виявляє розуміння культурного розмаїття та розпізнає в межах навчальних програм. Знає, розрізняє твори народного мистецтва. Проявляє любов до українського мистецтва.
3.Художньо-теоретична компетентність	Теоретичні основи станкового та декоративного образотворчих мистецтв, фахові поняття	Називає види та жанри образотворчого станкового та народного декоративного мистецтва. Демонструє знання та розуміння термінології, визначених навчальною програмою. Демонструє знання та розуміння понять «ліплення», «форма», «об’єм», «рельєф», «простір». Називає засоби виразності художніх творів в межах передбачених вимогами навчальних дисциплін.
4.Художньовиконавська компетентність	Відтворення образів за завданнями викладача з використанням уяви, фантазії у матеріалах і техніках.	Демонструє наявність власного задуму шляхом створення на його основі та за допомогою викладача композиційно цілісного образу засобами станкового та/або декоративного образотворчого мистецтва та ліплення.

		<p>Виконує творче завдання та створює творчі роботи із застосуванням технік образотворчого станкового та декоративного мистецтва, матеріалів та інструментів в обсягах, передбачених програмами відповідних навчальних дисциплін. Застосовує засоби виразності в художніх творах у межах передбачених вимогами навчальних дисциплін. Застосовує традиційні варіанти оформлення та презентації власних творчих робіт.</p>
5.Компетентність колективної взаємодії в мистецтві	Здатність творити та демонструвати свої здібності в мистецькому колективі.	Створює у складі творчої групи колективний художній твір за допомогою викладача. Демонструє розуміння своєї ролі в спільній мистецькій роботі та відповідальності за її якість. Демонструє гарну взаємодію з іншими учасниками у колективному створенні художніх творів. Бере участь у оформленні колективного твору.
6.Компетентність з публічного мистецького простору – виставкова діяльність	Спрямована: на формування в здобувачів здатності, я тому числі, психологічної готовності до публічного демонстрування своїх навчальних та мистецьких досягнень.	Представляє власний або колективний художній твір. Пояснює свій задум, втілений в його художньому творі та веде нескладний діалог з викладачем під час презентації

		<p>художнього твору. Належним чином оформлює свою роботу та правильно (за допомогою викладача) розмішує її на колективній виставці. Демонструє прагнення до творчої комунікації та виставкової діяльності, а також до участі у художніх фестивалях та конкурсах. Демонструє культуру зовнішнього вигляду та поведінки під час публічного мистецького виступу</p>
--	--	--

Зміст програми з **музичного мистецтва** спрямований на формування у здобувачів таких компетентностей:

- Загальна інтегрована компетентність передбачає здатність здобувача до самостійного опанування матеріалу та продовження навчання за фахом за освітньою програмою з обраного виду мистецтва наступних підрівнів початкової мистецької освіти загальномистецького чи професійного спрямування або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).

- Загальна мистецька компетентність спрямована на володіння здобувачем базових понять мистецтва, його видів, естетичних категорій тощо; вміння аналізувати та оцінювати ключові досягнення національного та світового мистецтва, мистецькі традиції свого народу тощо; розуміння культурного і творчого розмаїття, ініціативність, здатність до ідентифікації естетичних категорій та застосування їх при аналізі творів мистецтва, культурно-мистецьких заходів, навколишнього середовища; уміння висловлювати свої думки, образно мислити, творчо підходити до виконання завдань, співпрацювати з іншими людьми.

3. Музично-теоретична компетентність передбачає оволодіння теоретичними зasadами музичного мистецтва, його термінологією, понятійним апаратом.

4. Музично-виконавська компетентність передбачає формування індивідуальних виконавських компетентностей в обраному виді мистецтва.

5. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві передбачає здатність творити та демонструвати свої здібності в мистецькому колективі.

6. Компетентність з публічного мистецького виступу спрямована на формування у здобувачів здатності, в тому числі й психологічної готовності до публічної демонстрації своїх навчальних та мистецьких досягнень.

Опанування нормативного змісту навчання за освітньою програмою з **хореографічного мистецтва** передбачає досягнення таких обов'язкових результатів навчання:

Вид компетентності	Зміст(цілі)навчання	Очікувані результати навчання
I. Загальна інтегрована компетентність	Передбачає здатність самостійно опанувати нескладні танцюальні рухи. Об'єктивне самооцінювання та продовження навчання за фахом за освітньою програмою середнього підрівня початкової спеціальної мистецької освіти (базового та поглиблена спрямування);	Здобувач здатний самостійно опановувати нескладний танцюальні рухи. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень стосовно навчання. Використовує для самоосвіти різні джерела інформації (наприклад, самостійно переглядає балетні вистави і концертні номери відомих національних і світових хореографічних колективів). Готовий до продовження навчання за фахом за освітньою програмою з хореографічного мистецтва середнього (базового або поглиблена) підрівня початкової мистецької освіти.
2.Мистецько-теоретична	Спрямована на володіння здобувачем	Демонструє розуміння, поняття «мистецтво»,

компетентність	основних мистецьких понять, знання видів і жанрів мистецтв, естетичних категорій, різновидів творів мистецтва. Передбачає знання та вміння аналізувати та оцінювати ключові досягнення національного та світового мистецтва, мистецькі традиції свого народу, розуміння культурного розмаїття. Здобувач повинен демонструвати зацікавленість, ініціативність, здатність розпізнавати естетичні категорії та застосовував ати їх при оцінюванні творів мистецтва, культурно-мистецьких заходів, навколошнього середовища, вміти висловлювати свої думки, образно мислити, творчо підходить до виконання завдань як при самостійній роботі, так і при колективній.	основних естетичних категорій. Висловлює особисте ставлення до творів мистецтва та пояснює його. Називає види мистецтв та жанри мистецьких творів у межах навчальної програми. Виявляє розуміння культурного розмаїття та розпізнає в межах навчальної програми твори мистецтва різних народів. Проявляє любов до українського мистецтва. Спілкується в групі, колективі, з викладачем державною мовою.
3. Теоретикопрактична компетентність	Передбачає розуміння основних естетичних категорій, опанування основних теоретичних зasad хореографічного мистецтва; знання жанрів, форм, стилів, засобів художньої виразності хореографічного мистецтва; види танців, їх характерні риси. Володіння базовою професійною термінологією.	Здобувач демонструє розуміння основних естетичних категорій, висловлює особисте ставлення до творів хореографічного мистецтва та пояснює його. Називає та розрізняє види танців(класичний танець, народно-сценічний , бальний і сучасний танець). Знає та розуміє елементи партерного уроку, екзерсису класичного

		та народно-сценічного танцю. Називає засоби виразності хореографії (рухи, жести, міміка, музика, костюм), музичної виразності (темп, динаміка, метр). Розуміє та використовує в навчанні професійну музичну та хореографічну термінологію в межах навчальної програми.
4. Виконавська компетентність	Передбачає володіння базовими елементами техніки танцю та орієнтування в сценічному просторі. Відтворення програмних танцювальних рухів. Здобувач демонструє ритмічність, емоційність та точність. Відтворює прості образи за допомогою засобів хореографії. Поєднання танцю та музики.	Здобувач виконує основні елементи класичного танцю(позиції ніг, рук, екзерсис біля станка та середині зали, стрибки). Виконує поставлені викладачем етюди. Відтворює програмні танцювальні рухи, демонструє ритмічність, емоційність та точність. Володіє базовими елементами техніки танцю та орієнтується у сценічному просторі в межах ,передбачених навчальною програмою.
5. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві танцю	Передбачає вміння координувати власні виконавські дії з іншими учасниками танцювального колективу; демонструє розуміння своєї ролі завершеності колективного хореографічного номера. Узгоджує свою дії в колективі при виконанні танцювальних елементів, демонструє вміння координувати	

	учасниками хореографічного колективу під час виконання колективної хореографічної постановки. Сприяє створенню колективного художнього образу	власні виконавські дії з іншими учасниками колективу. Під час виконання хореографічного твору в групі сприяє створенню колективного художнього образу. Демонструє розуміння ансамблевого виконавства та ролі кожного учасника колективу в досягненні спільногого результату
6. Компетентність з публічного мистецького виступу	Передбачає культуру публічного мистецького виступу; охайній та доцільний зовнішній вигляд, настрій; сміливість та готовність виступати перед аудиторією.	Здобувач під час публічного виступу має гарний (охайній) зовнішній сценічний вигляд. Вміє налаштовуватись, проявляє сміливість, акторську майстерність та готовність виступати перед аудиторією, використовуючи свою підготовку. Виступає з настроєм і задоволенням

Розділ II

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОВЮ

Рекомендований вік здобувача для початку навчання за програмою – 6 років. Загальна тривалість навчання за освітньою програмою елементарного підрівня мистецької школи становить 4 роки.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося 7 років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року та тривалістю навчання – 3 роки, а для дітей які розпочинають навчання в мистецькій школі у віці 8-9 років передбачено скорочений (інтенсивніший) курс програми елементарного підрівня. Здобувачі мистецької освіти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати навчання цього ж навчального року за бажанням батьків або опікунів, які їх замінюють.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової мистецької освіти за інших умов.

Тривалість опанування освітньої програми визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей (результатів навчання), передбачених програмою.

Загальна тривалість навчання за освітньою програмою базового підрівня мистецької школи становить 5 років. Рекомендований вік здобувача для початку навчання за програмою – 10 років.

Загальна тривалість навчання за освітньою програмою поглиблена підрівня початкової мистецької освіти становить 2-3 роки. Рекомендований вік здобувача для початку навчання за програмою – 14- 15 років.

Розділ III

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ТА ЇЇ ОБГРУНТУВАННЯ

Освітня програма є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу освіти та враховує основні напрямки Стратегії розвитку закладу освіти на 2023-2024 роки.

У 2023-2024 навчальному році 1-4 класи навчаються за освітньою програмою, складеною на основі типових освітніх програм елементарного підрівня початкової мистецької освіти, затверджених наказом Міністерства культури України від 24 квітня 2019 року № 352; 5-9 класи навчаються за освітньою програмою, складеною на основі типових навчальних планів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів затверджених наказом Міністерства культури України від 11 серпня 2015 року №588.

Зміст освітньої програми поєднує освітні компоненти інваріантного та варіативного складників, які є однаково обов'язковими для включення до програми навчання учня/учениці і становлять єдиний комплекс освітніх компонентів, опанування яких забезпечує досягнення нормативних результатів навчання.

Інваріантний складник змісту початкової освіти середнього (базового) підрівня – це мінімальний нормативний складник, який не може бути короченим і повинен охоплювати весь спектр освітніх компонентів, визначених типовою освітньою програмою.

Варіативний складник спрямований на забезпечення індивідуального підходу, в т. ч. індивідуального темпу здобуття освіти, поглиблення фахових компетентностей, забезпечення права вибору освітніх компонентів відповідно до інтересів та потреб учня/учениці та використовується для:

- запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширяють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом;
- підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника;
- підготовки до конкурсів, виставок, інших публічних демонстрацій тощо.

Відповідно до вище названих документів здійснюється часткова інтеграція різних освітніх галузей. У процесі інтеграції кількість навчальних годин, передбачених на вивчення кожної освітньої галузі, перерозподіляється таким чином, що їх сумарне значення не зменшується.

Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою мистецької школи і відображається в робочому навчальному плані.

Для середнього (базового) підрівня початкової художньої освіти є обов'язковими такі освітні компоненти (з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік).

Розділ IV

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З УЧНЯМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Спеціалізована мистецька школа в умовах проголошеної децентралізації в Україні тепер виконує багато як основних, так і додаткових функцій, у тому числі «відкриті двері» для осіб з особливими освітніми потребами. Нормативно таке право та обов'язок мистецької школи зафіксовано в ряді документів, що розроблялися та затверджувалися останнім часом: Закону України «Про освіту» (ст.3,53,55,25), Закону України «Про повну загальну середню освіту» (ст.26, Постанови КМУ №957 від 15.09.2021 «Положення про мистецьку школу», «Порядок організації інклузивного навчання у закладах загальної середньої освіти», Постанови КМУ №483 від 26.04.2022 «Про затвердження змін до порядків, затверджених постановами КМ України від 10 квітня 2019 №530 і від 15 вересня 2021 №957», наказу МОН України від 08.06.2018 №609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої та дошкільної освіти», листа МОН України №1\3710-22 від 28.03.2022 «Про роботу інклузивно-ресурсних центрів та організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами у період воєнного стану» та Методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022-2023 навчальному році (лист МОН №1\10258-22 від 06.09.2022) і з метою створення оптимальних умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та можливостей, забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклузивних класах,

Метою інклузивного навчання в початковій мистецькій школі є соціальне включення, підготовка до майбутнього самостійного життя дитини

з особливими потребами в суспільстві, а це означає їх активну інтеграцію в культурне, соціальне, трудове життя разом із здоровими дітьми.

У контексті вирішення проблеми мистецького розвитку таких дітей можна окреслити низку перспективних завдань, як-от:

- розробка принципів відбору навчального матеріалу з урахуванням потреб мистецького розвитку особистості у розмаїтті різновидів художньої діяльності;
- застосування нової методики, яка базується на художньо-образному засвоєнні світу;
- розробка та впровадження у практику психолого-педагогічних умов, що сприятимуть розумовому та духовно-емоційному розвитку дітей
- створення позитивного мікроклімату у закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями відповідно до Державного стандарту;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- надання консультивативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальної програми розвитку.
- включення до освітніх послуг мистецьких шкіл рекреаційних розвивальних програм з арттерапії, наприклад, арттерапії, музичної терапії (інструментальної або вокальної), танцювальної терапії, фольклортерапії; впровадження можливостей «дистанційної мистецької школи» в залежності від потреб – доступність навчального середовища он-лайн (див. рис. 1) [3]; застосування інноваційних методик роботи з дітьми ОПП; фахівців, викладачів з фаху зі спеціальними компетентностями для організації ефективної педагогічно-психологічної діяльності з особами з ОПП.

Під час освітнього процесу з застосуванням технологій дистанційного навчання корекційно-розвиткова складова Індивідуальної програми розвитку кожної дитини здійснюється враховуючи технічні та фізіологічні можливості кожного здобувача освіти з особливими освітніми потребами.

Таким чином, школа впроваджує соціальні принципи спеціальної педагогіки: гуманістичної спрямованості суспільства у вигляді позитивного відношення до особистості людини з обмеженими можливостями, соціалізації, інтеграції та пріоритетної ролі мікросоціуму, в якому на виховання особистості людини з особливими потребами.

Розділ V

ОРГАНІЗАЦІЇ ОВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ У НЬОМУ ПЕДАОГІНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Основною формою організації освітнього процесу є урок індивідуальний або груповий. У межах уроку або в позаурочний час рекомендовано використовувати різні форми і методи навчання

Інформаційні форми:

- навчальні заняття;
- індивідуальні уроки
- групові уроки (в тому числі колективне музикування)
- інтерактивні уроки
- інтегровані уроки
- уроки-семінари
- перегляд вистав (наживо чи в запису)
- перегляд художніх виставок

Мистецькі проекти:

- постановка музичних спектаклів
- відвідування концертів
- квести
- екскурсії
- інсценізації
- віртуальні подорожі

Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені і розширені у змісті окремих навчальних дисциплін та не повинні бути перешкодою до виконання вимог до навчальних результатів, визначених

освітньою програмою. Форми і методи навчання викладач обирає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас набуття учнями компетентностей, визначених навчальними програмами з окремих навчальних дисциплін.

Тривалість уроків становить: у перших класах – 35 хвилин, у других – четвертих класах – 40 хвилин, у пятих – одинадцятих класах – 45 хвилин.

Згідно з законом «Про повну загальну середню освіту», навчальний рік триває не менше 175 навчальних днів. Розпочинається навчальний рік у День знань – 1 вересня поточного навчального року. Закінчується не пізніше 02 липня наступного року. Тривалість канікул протягом навчального року мінімум 30 календарних днів

Розділ VI

ПОКАЗНИКИ (ВИМІРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНОЇ ПРОГРАМИ

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Мета контролю полягає у пошуку ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного/кожної учня/учениці. При оцінюванні особистих досягнень учнів шкільного віку заборонено порівнювати їх з досягненнями інших учнів.

Упродовж навчання на всіх підрівня початкової мистецької освіти учні шкільного віку за сприяння викладачів опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках, розумінні, ставленні та їх корекції.

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (нормативних результатів навчання) застосовуються форми поточного та підсумкового контролю. Форми, види, зміст та строки проведення поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в освітніх та робочих навчальних програмах дисциплін.

Поточний контроль здійснюється кожним викладачем упродовж навчального року за підсумками опанування модулів кожної навчальної дисципліни з метою оперативного моніторингу результативності навчання учня/учениці та коригування педагогічних прийомів і методів, що застосовує до нього/неї викладач. Періодичність та строки поточного контролю визначаються робочою програмою з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річного комплексного контролального заходу, який включає результати навчання за всіма компонентами, передбаченими освітньою програмою, в межах визначених навчальними програмами дисциплін обов'язкових результатів навчання.

Наприкінці (фінального) року навчання проводиться підсумковий контроль за результатами опанування освітньої програми:

1. «Композиція», «Малюнок» - у формі іспиту.
2. «Живопис», «Скульптура» – у формі перегляду творчих робіт.
3. «Історія образотворчого мистецтва», «Історія музичного мистецтва» – у формі іспиту.
1. «Музичний інструмент» – у формі іспиту.
2. «Музична грамота та практичне музикування» і «Бесіди про мистецтво» – у формі комплексного іспиту-співбесіди з виконанням творчого завдання;
3. «Хор» /«Оркестр» /«Ансамбль» – у формі публічного колективного виступу.
4. з навчальних дисциплін, які не є підсилюючими інваріантної складової навчального плану підсумковий контроль проводиться згідно навчальних програм, в яких визначені результати навчання.

За результатами підсумкового контролю у разі демонстрування учнем/ученицею результатів навчання, передбачених освітньою програмою мистецької школи, йому/їй відається свідоцтво про початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування (свідоцтво про закінчення мистецької школи).

Для оцінювання міри досягнення учнями результатів навчання початкової мистецької освіти застосовується:

- верbalne (формувальне) оцінювання, яке передбачає діагностику досягнутих результатів та надання вербалної (усної та письмової) характеристики;
- бальне оцінювання, яке передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Бальне оцінювання для учнів шкільного віку на першому і другому роках навчання не застосовується. Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівня:

1. Початковий (1-3 бали)
2. Середній (4-6 бали)
3. Достатній (7-9 балів)
4. Високий (10-12 балів).

Оцінювання на четвертому році навчання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними власною освітньою програмою мистецької школи та навчальними програмами дисциплін, які опановував/-ла учень/учениця.

Учні, які досягли результатів навчання, визначених власною освітньою програмою мистецької школи, можуть бути рекомендовані до подальшого здобуття художньої освіти в системі фахової передвищої освіти або на поглибленаому підрівні початкової мистецької освіти (за наявності).

Для забезпечення навчальних результатів учнів за освітньою програмою заклад комплектується необхідними обов'язковими засобами, навчальним обладнанням та іншими ресурсами відповідно до профілю та напряму роботи за нормативами згідно з Нормативами матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл, затверджених наказом Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 (зі змінами). Цей перелік може бути доповнений залежно від потреб закладу.

Розділ VII

Додатки (навчальні плани)

Додаток № 1

до освітньої програми, складено на основі типових освітніх програм елементарного підрівня початкової мистецької освіти, затверджених наказом Міністерства культури України

від 24 квітня 2019 року № 352

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

**для учнів 1-2 класу з музичного мистецтва елементарного підрівня
початкової мистецької осіти**

№ п/п	Предмет	Кількість годин		
		1 клас	2 клас	Разом
1	Колективне музикування	2	2	4
2	Музичний інструмент	2	2	4
3	Музична грамота і практичне музикування	1	1	2
	РАЗОМ	5	5	10

Директор ліцею

Марія Гудима

Додаток № 2

до освітньої програми, складено на основі типових освітніх програм елементарного підрівня початкової мистецької освіти, затверджених наказом Міністерства культури України

від 24 квітня 2019 року № 352

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

**для учнів 1-2 класу з хореографічного мистецтва елементарного підрівня
початкової мистецької освіти**

№ п/п	Предмет	Кількість годин		
		1 клас	2 клас	Разом
1	Класичний танець	2	2	4
2	Народно-сценічний танець	1	1	2
3	Слухання музики та музична грамота	1	1	2
	РАЗОМ	4	4	8

Директор ліцею

Марія Гудима

Додаток № 3

до освітньої програми, складено на основі типових освітніх програм елементарного підрівня початкової мистецької освіти, затверджених наказом Міністерства культури України

від 24 квітня 2019 року № 352

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 1-2 класу з образотворчого мистецтва елементарного підрівня
початкової мистецької школи

№ п/п	Предмет	Кількість годин/ класи		
		1	2	Всього
1	Образотворче мистецтво	1	1	2
2	Ліплення	2	2	4
3	Слухання музики та музична грамота	1	1	2
	РАЗОМ	4	4	8

Директор ліцею

Марія Гудима

Додаток № 4

до освітньої програми, складено на основі типових освітніх програм елементарного підрівня початкової мистецької освіти, затверджених наказом Міністерства культури України

від 24 квітня 2019 року № 352

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 3-4-х класів

з музичного мистецтва елементарного підрівня початкової мистецької освіти

Предмети	Кількість годин/ класи		
	3	4	Разом
Колективне музикування	2	2	4
Музичний інструмент/вокал	12	2	4
Бесіди про мистецтво	1	1	2
Музична грамота	1	1	2
УСЬОГО:	6	6	12

Директор ліцею

Марія Гудим

Додаток № 5

до освітньої програми, складено на основі типових навчальних планів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (школи мистецтв комплексного типу), затверджених наказом Міністерства культури України від 11 серпня 2015 року № 588

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 5-9 класів з музичного мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти

клас: оркестровий, естрадний, фортепіанний

№ п/п	Предмет	Кількість годин/ класи					
		5	6	7	8	9	Разом
1	Сольфеджіо	2	2	1	1	2	8
2	Музична література	1	1	1	1	1	5
3	Музичний інструмент	2	2	1	-	-	5
4	Оркестр/ансамбль/хор	-	2	2	2	2	8
5	Предмет за вибором*	1	1	1	1	1	5
6	Хоровий спів	1	1	-	-	-	2
РАЗОМ		7	9	6	5	6	33

*Перелік предметів за вибором: індивідуальне сольфеджіо, загальне фортепіано, імпровізація (надається учням за заявами батьків).

Директор ліцею

Марія Гудима

Додаток № 6

до освітньої програми, складено на основі типових навчальних планів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (школи мистецтв комплексного типу), затверджених наказом Міністерства культури України

від 11 серпня 2015 року № 588

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 5-9 класів з музичного мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти

клас: теоретично-хоровий

№ п/п	Предмет	Кількість годин/ класи					
		5	6	7	8	9	Разом
1	Сольфеджіо	2	2	1	1	2	8
2	Музична література	1	1	1	1	1	5
3	Вокал	2	2	1	-	-	5
4	Хор	-	2	2	2	2	8
5	Предмет за вибором*	1	1	1	1	1	5
6	Хоровий спів	1	1	-	-	-	2
	РАЗОМ	7	9	6	5	6	33

*Перелік предметів за вибором: індивідуальне сольфеджіо, загальне фортепіано, імпровізація (надається учням за заявами батьків)

Директор ліцею

Марія Гудима

Додаток № 7

до освітньої програми, складено на основі типових навчальних планів

початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів

(школи мистецтв комплексного типу), затверджених наказом Міністерства культури України

від 11 серпня 2015 року № 588

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 5-9 класів з хореографічного мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти

№ п/п	Предмет	Кількість годин/ класи			
		5	6	7	Разом
1	Класичний танець	2	2	2	6
2	Народно-сценічний танець	2	2	2	6
3	Історико-побутовий танець	1	1	1	3
4	Сучасно-балльний	-	-	-	0
5	Історія хореографічного мистецтва	1	1	1	3
6	Предмет за вибором*	1	1	1	3
	РАЗОМ	7	7	7	21

*Перелік предметів за вибором: музичний інструмент, вокал (надається учням за заявами батьків).

Директор ліцею

Марія Гудима

Додаток № 8

до освітньої програми, складено на основі типових навчальних планів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (школи мистецтв комплексного типу), затверджених наказом Міністерства культури України

від 11 серпня 2015 року № 588

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 5-9 класів з образотворчого мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти

№ п/п	Предмет	Кількість годин/ класи					
		5	6	7	8	9	Разом
1	Малюнок	2	2	1	1	1	7
2	Живопис	2	2	1	-	1	6
3	Композиція	2	2	1	1	1	7
4	Скульптура	1	1	1	1	1	5
5	Історія образотворчого мистецтва	0	1	1	1	1	4
6	Предмет за вибором*	1	1	1	1	1	5
	РАЗОМ	8	9	6	5	6	34

*Перелік предметів за вибором: музичний інструмент, вокал, комп'ютерна графіка, графічні техніки. ДУМ(налаштєся учням за заявами батьків).

Директор ліцею

Марія Гудима

Додаток № 9

до освітньої програми, складено на основі типових навчальних планів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів

(школи мистецтв комплексного типу), затверджених наказом Міністерства культури України

від 23.07.2019 № 562

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 10-11 класів з образотворчого мистецтва поглибленого підрівня початкової мистецької освіти початкового професійного спрямування

№ п/п	Предмет	Кількість годин/ класи		
		10	11	Разом
1	Малюнок	2	3	5
2	Живопис	2	3	5
3	Композиція	2	3	5
4	Предмет за вибором	1	1	2
	РАЗОМ	7	10	17

*Перелік предметів за вибором: музичний інструмент, вокал, комп'ютерна графіка, графічні техніки, комп'ютерний дизайн, ДУМ(надається учням за заявами батьків

Директор ліцею

Марія Гудима

Додаток № 10

до освітньої програми, складено на основі типових навчальних планів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (школи мистецтв комплексного типу), затверджених наказом Міністерства культури України

від 23.07.2019 № 562

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для учнів 10-11 класів з хореографічного мистецтва поглибленого підрівня початкової мистецької освіти початкового професійного спрямування

№ п/п	Предмет	Кількість годин/ класи		
		10	11	Разом
1	Народно-сценічний танець	2	2	4
2	Класичний танець	2	2	4
3	Сучасно-балльний танець	2	2	4
4	Предмет за вибором	1	1	2
	РАЗОМ	7	7	14

*Перелік предметів за вибором: музичний інструмент, вокал (надається учням за заявами батьків

Директор ліцею

Марія Гудима